

BIBLIOGRAPHIC REVIEW

OCCUPATIONAL MEDICINE PROBLEMS IN POLISH JOURNALS OF 1991: part 3

1. Hygienic evaluation of the working environment

Chemical substances

Barański Z. Evaluation of occupational exposure to aromatic polycyclic hydrocarbons in bituminous pulp plants. (Ocena narażenia zawodowego pracowników na wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne w wytwórniach mas bitumicznych.)* *Rocz Państw Zakł Hig* 42: 3, 223–237, 1991, 10 ref. sum.

Hancyk B. Characteristics of hazardous substances. Card No 209. o-Dichlorobenzene $C_6H_4Cl_2$. (Charakterystyka substancji niebezpiecznych. Karta nr 209. o-Dwuchlorobenzen $C_6H_4Cl_2$.) *Bezp Pr* 11: 29–30, 1991.

Hancyk B. Characteristics of hazardous substances. Card No 203. Dichlorotetrafluoroethane. (Charakterystyka substancji niebezpiecznych. Karta nr 203. Dwuchloroczworfluoroetan.) *Bezp Pr* 4: 27–28, 1991.

Jodynis-Liebert J. *Kiejnowska M.* Emission of volatile carpentry kumylotox components to air. (Emisja lotnych składników kumylotoxu stolarskiego do powietrza.) *Rocz Państw Zakł Hig* 42: 3, 317–323, 1991, 9 ref. sum.

Ring E. Characteristics of hazardous substances. Card No 204. Nickel tetracarbonyl $Ni(CO)_4$. (Charakterystyka substancji niebezpiecznych. Karta nr 210. Czworokarbonylek niklu $Ni(CO)_4$.) *Bezp Pr* 12: 27–28, 1991.

Wiglusz R. *Jarnuszkiewicz I.* *Sitko E.* *Wolska L.* Hygienic aspects of the use of pressed-wood products in residential buildings. Part I. The effect of particleboards ageing on release of formaldehyde. (Higieniczne aspekty zastosowania prasowanych drewnianych wyrobów w budynkach mieszkalnych. Cz. I. Wpływ starzenia się płyt wiórowych na uwalnianie formaldehydu.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 73–78, 1990, 9 ref.

Wiglusz R. *Jarnuszkiewicz I.* *Sitko E.* *Wolska L.* Hygienic aspects of the use of pressed-wood products in residential buildings. Part II. The effect of environmental conditions (temperature and relative humidity) on formaldehyde emission from particleboards. (Higieniczne aspekty zastosowania prasowanych drewnianych wyrobów w budynkach mieszkalnych. Cz. II. Wpływ środowiska (temperatura i wilgotność) na emisję formaldehydu z płyt wiórowych.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 79–87, 1990, 9 ref.

1.2. Physical agents

Biernacka M. *Henschke J.* *Jagielak J.* *Koczyński A.* *Mamont-Cieśla K.* Preliminary measurements of the natural ionization radiation in three types of buildings in

* Polish titles in parentheses.

Poland. (Wstępne pomiary poziomu promieniowania jonizującego w trzech rodzajach budynków polskich). *Post Fiz Med* 26: 1–2, 55–66, 1991, 7 ref. streszcz. *Marzec S.* Hygienic assessment of the UV radiation. (Ocena higieniczna promieniowania nadfioletowego.) *Bezp Pr* 11: 1–6, 1991, 33 ref.

Siwicki R. More closely to radiation. (Trochę bliżej promieniowania.) *Bezp Jądr Ochr Radiol suppl.* 3: 5–60, 1991.

Szczepański C. Evaluation of exposure of a merchant ship crew to mechanical vibration during a sea voyage. (Ocena narażenia załogi statków handlowych na wibrację mechaniczną w czasie rejsów morskich.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 109–113, 1990, 12 ref.

Zmysłowski A. Disposal of low-and intermediate-level radioactive wastes. (Składowanie odpadów promieniotwórczych nisko- i średnioaktywnych.) *Bezp Jądr Ochr Radiol* 10: 3–12, 1991, 10 ref. sum.

1.3. Industrial dusts

Woźniak H, Węcek E, Dobrucka D, Pelc W, Maciejewska A, Bielichowska G, Opalska B. Evaluation of occupational exposure of workers employed at the mining of rock raw materials in Ślęza Massif. (Ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych przy wydobywaniu surowców skalnych na obszarze masywu Ślęży.) *Med Pr* 42: 6, 411–417, 1991, 9 ref. sum.

2. Experimental pathology

2.1. Evaluation of the chemical toxicity

Brzozowska A. Harmful elements versus iron, zinc and copper: interactions in the animal and human organism. Part III. Cadmium. (Pierwiastki szkodliwe a żelazo, cynk i miedź: interakcje w organizmie zwierząt i ludzi. Cz. III. Kadm.) *Rocz Państw Zakł Hig* 42: 3, 269–276, 1991, 49 ref. sum.

Ciechanowski K, Bober J, Machoy Z. Is activity of erythrocyte superoxide dismutase dependent on blood serum copper and zinc? (Czy aktywność czerwono krwinkowej dysmutazy ponadtlenkowej zależy od stężenia miedzi i cynku w surowicy?) *Pol Tyg Lek* 46: 24–26, 455–457, 1991, 20 ref.

Juzyszyn Z. The chronic effect of ammonium fluoride on selected parameters of microsomal fraction of the rat's liver with special reference to cytochrome P–450 system. (Przewlekły wpływ florku amonowego na wybrane parametry frakcji mikrosomalnej wątroby szczura ze szczególnym uwzględnieniem układu cytochromu P–450.) *Rocz PAM* 37: 49–64, 1991, 56 ref. sum. rez.

Latuszyńska J, Luty S. Allergic properties of fodder mixture components. (Właściwości uczulające składników mieszanek paszowych.) *Bezp Pr* 12: 1–4, 1991, 17 ref.

Lutz W, Krajewska B. Aromatic amines, oncogenes and urinary bladder cancer. (Aminy aromatyczne, onkogeny a rak pęcherza moczowego.) *Med Pr* 42: 6, 477–484, 1991, 35 ref. sum.

Marciniak M, Baltrukiewicz Z, Chaś J. Toxic and radioprotective properties of cysteamine during oral and intravenous treatment of mice and rats. (Właściwości toksyczne i radioochronne cysteaminy po doustnym i dożylnym podaniu myszom i szczurom.) *Lek Wojsk* 67: 9–10, 602–609, 1991, 21 ref.

Nowak B, Malecka H, Miarczyńska-Jończyk H. Comparison of irritancy of different concentrations of emulgent oils with biocids on rabbits' skin. (Porównanie działania drażniącego różnych stężeń olejów emulgujących z biocydami na skórę królików.) *Med Pr* 42: 6, 447–452, 1991, 10 ref. sum.

Palut D. Some biochemical changes associated with fenarimol-induced liver growth in the rat. (Biochemiczne zmiany towarzyszące powiększaniu wątroby szczurów pod wpływem fenarimolu.) *Rocz Państw Zakł Hig* 42: 3, 283–289, 1991, 21 ref. sum.

Paradowski M, Wybrzak-Wróbel T, Pińkowski R. The effect of ethanol on benzene hepatotoxicity during prolonged intoxication of rats. (Wpływ etanolu na hepatotoksyczność benzenu w przedłużonej intoksykacji u szczurów.) *Biul Wojsk AM* 33: 3/4, 223–230, 1990, 39 ref. sum. rez.

Starek A. Barrier creams against aqueous solutions of chromium and nickel compounds. (Kremy chroniące skórę przed wodnymi roztworami związków chromu i niklu.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 261–266, 1990, 19 ref. sum.

Starek A. Skin absorption of phenol from aqueous solutions in rats. (Wchłanianie fenolu z roztworów wodnych przez skórę u szczurów.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 243–252, 1990, 16 ref. sum.

Starek A, Dobrzańska-Tatarczuch L. Skin absorption of chromium and excretion of this metal in urine in rats. (Wchłanianie chromu przez skórę i wydalanie z moczem u szczurów.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 253–259, 1990, 20 ref. sum.

Starek A, Lepiarz W, Baran J. Susceptibility of rats to benzene in the morning and in the evening. (Wrażliwość szczurów na benzen w porze rannej i wieczornej.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 279–287, 1990, 30 ref. sum.

Starnawska M, Hać E. The activity of several enzymes in the urine and blood of animals in experimental poisoning with sublimate. Part II. Chronic poisoning. (Aktywność kilku enzymów w moczu i we krwi zwierząt w doświadczalnym podaniu sublimatu. Cz. II. Zatrucie chroniczne.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 89–96, 1990, 22 ref.

2.2. Evaluation of the biological activity of physical agents

Gorzkowski B, Sobociński L. Evaluation of radiocesium retention in selected tissues and internal organs of the rat. (Ocena retencji radiocezu w wybranych tkankach i narządach wewnętrznych szczura.) *Rocz Państw Zakł Hig* 42: 3, 291–296, 1991, 13 ref. sum.

2.3. Evaluation of the biological activity of dusts

Żylka-Włoszczyk M, Ociepiński M, Szaflarska-Stojko E. Biological attestation of the fibrogenous effect of dust from selected coal mines on the pulmonary tissue. (Biologiczny atest zwłókniającego działania pyłu na tkankę płucną wybranych kopalń węgla kamiennego.) *Med Pr* 42: 6, 401–409, 1991, 15 ref. sum.

3. Occupational pathology

Ajkashev FI, Zvolinsky AN, Konovalov JV. A study of work conditions on fishing vessels in the Far-East region. (Badania warunków pracy na pokładach statków rybackich w rejonie Dalekiego Wschodu.) Bull Inst Mar Med 41: 1–4, 137–139, 1991, 3 ref.

Amarowicz R, Sulik M, Markiewicz K, Korczakowska B, Brykalska A. Lead contents in the liver and kidney of the inhabitants of the city of Białystok and its vicinity. (Zawartość ołowiu w wątrobach i nerkach mieszkańców Białegostoku i okolic.) Roczn Państw Zakł Hig 42: 3, 275–281, 1991, 7 ref. sum.

Banaszkiewicz H. Assessment of pathogenicity of dermatophytes, yeast-like fungi and other kind of mycetes detected in railway workers and in their work environment. (Ocena chrobotwórczości dla człowieka dermatofitów, drożdżaków i innych rodzajów grzybów wykrywanych u pracowników PKP i w ich środowisku pracy.) Lek Kolejowy 2: 112–119, 1991.

Chodorowski Z. Chronic lead nephropathy. (Przewlekła nefropatia ołowicza.) Pol Tyg Lek 46: 40–42, 792–794, 1991, 29 ref.

Dobrzańska B, Moniuszko-Jakoniuk J. Evaluation of population exposure to selected heavy metals. (Ocena narażenia ludności na wybrane metale ciężkie.) Pol Tyg Lek 46: 24–26, 443–447, 1991, 31 ref.

Durda M, Mazur M, Skublewski A, Borkowska-Zdeb L, Markiewicz J, Kasjaniuk M. Pronounce expert opinion on the respiratory occupational disease based on own research material. (Orzekanie o chorobach zawodowych układu oddechowego na podstawie własnego materiału badawczego.) Lek Kolejowy 2: 104–109, 1991.

Goś R. Evaluation of results of clinical studies in workers of the Mazovian Refining and Petrochemical Plants. (Ocena wyników badań klinicznych u pracowników Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych.) Biul Wojsk AM 34: 1/2, 137–138, 1991.

Gromadzińska J, Wąsowicz W, Skłodowska M. Blood activity of glutathione peroxidase and selenium and lipid peroxidase concentrations in workers of crude oil refining industry. (Aktywność peroksydazy glutationowej oraz stężenie selenu i nadtlenków lipidowych we krwi pracowników rafinerii ropy naftowej.) Biul Wojsk AM 34: 1/2, 26–34, 1991, 33 ref. sum. rez.

Grzybowski A, Denys A, Kowalska M, Bialek J, Ciebiada I. The effect of work conditions in the Mazovian Refining and Petrochemical Plants on the peripheral blood granulocyte phagocytic and bactericidal activities. (Wpływ warunków pracy w Mazowieckich Zakładach Rafineryjnych i Petrochemicznych na aktywność fagocytarną i bakteriobójczą granulocytów wyizolowanych z krwi obwodowej pracowników.) Biul Wojsk AM 34: 1/2, 34–40, 1991, 30 ref. sum. rez.

Hübner H, Stróżyński H, Dzwonkowska A, Kiedrowska M, Ferenc T, Bratkowska W, Barczyk A. Analysis of effects of work conditions in the petrochemical industry on genetic material of high-risk patients. (Analiza wpływu warunków pracy w przemyśle petrochemicznym na materiał genetyczny osób narażonych.) Biul Wojsk AM 34: 1/2 15–25, 1991, 4 ref. sum. rez.

Jaremin B. Immunological humoral responsiveness in men occupationally exposed to lead. (Reaktywność immunologiczna humoralna u mężczyzn zawodowo narażonych na ołów.) Bull Inst Mar Med 41: 1–4, 27–36, 1990, 58 ref.

Kędziora J, Sibińska E, Błaszczuk J. Studies of the erythrocyte metabolism in workers occupationally exposed to crude oil derivatives in the Mazovian Refining and Petrochemical Plants. (Badania metabolizmu krwinek czerwonych pracowników Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych zawodowo ekspozowanych na pochodne ropy naftowej.) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2, 41–48, 1991, 21 ref. sum. rez.

Kieć-Świerczyńska M, Starek A. Protective creams in prophylaxis of allergic contact dermatitis. (Kremy ochronne w profilaktyce wyprysku kontaktowego.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 267–278, 1990, 22 ref.

Kliz J, Kapiszka T, Tomaszewski R. The use of submaximal exercise stress testing in early detection of ischaemic heart disease in seamen. (Zastosowanie submaksymalnych testów wysiłkowych do wczesnego wykrywania niedokrwiennej choroby serca u marynarzy.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 37–45, 1990, 12 ref.

Kobylecka K, Lech T. Blood mercury levels in the individuals chronically exposed to mercury derivatives. (Stężenie rtęci we krwi osób długotrwale narażonych na związki rtęci.) *Pol Tyg Lek* 46: 24–26, 484–485, 1991, 6 ref.

Kolarzyk E, Pach J, Targosz D, Gałuszka Z, Stala Z. Assessment of the respiratory system function in coking plant workers. II. Influence of an 8-hour exposition to contaminations in occupational environment on ventilation parameters of coking plant workers. (Ocena stanu czynnościowego układu oddechowego pracowników koksochemii. II. Wpływ 8-godzinnej ekspozycji zawodowej na sprawność wentylacyjną.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 143–159, 1990, 34 ref. sum.

Krawczykowa Z, Goś R, Orzeł H, Czajkowski J, Trzciniński J. The effect of crude oil derivatives on the organ of vision. (Wpływ pochodnych ropy naftowej na narząd wzroku.) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2, 107–113, 1991, 15 ref. sum. rez.

Langauer-Lewowicka H, Kazibutowska Z. The value of multimodal evoked potentials in the assessment of neurotoxicity of combined exposure to Pb, Cu and Zn. (Wartość badań multimodalnych potencjałów wywołanych dla oceny neurotoksycznego wpływu mieszanego narażenia na ołów, miedź i cynk.) *Neurol Neuroch Pol* 25: 6, 715–719, 1991, 10 ref. sum.

Lecewicz-Toruń B, Luty S, Chodorowska G. Further studies on the prevalence of contact allergy to certain chemicals plant-protecting agents in workers in hothouses and orchards in the Lublin region in 1986–1988. (Dalsze badania nad występowaniem alergii kontaktowej na wybrane chemiczne środki ochrony roślin u pracowników szklarni i sadów regionu lubelskiego w latach 1986–1988.) *Med Wiej* 26: 3, 208–214, 1991, 32 ref. sum. rez.

Lisiewicz J. The results of hematological examination and effect of environmental or occupational factors. (Wyniki badania hematologicznego a oddziaływanie czynników środowiskowych i zawodowych.) *Prz Lek* 48: 6, 481–487, 1991, 18 ref. sum.

Lisiewicz J, Rucińska M, Moszczyński P, Bergier L. Cytoenzymatic indices of neutrophils in military radar operators exposed to microwave radiation. (Cytoenzymatyczne wskaźniki neutrofilów u operatorów wojskowych urządzeń radiolokacyjnych narażonych na promieniowanie mikrofalowe.) *Prz Lek* 48: 2, 211–214, 1991, 23 ref. sum.

Lutz W, Krajewska B, Wrona M, Stankiewicz A. Phenazone oxidation rate in patients with cancer of the urinary tract. (Ocena szybkości utleniania fenazonu u chorych na raka dróg moczowych.) *Pol Tyg Lek* 46: 40–42, 775–777, 1991, 24 ref.

Marciniak M. Low doses versus stochastic consequences. (Niskie dawki a skutki stochastyczne.) *Lek Wojsk* 67: 11–12, 755–763, 1991, 45 ref.

Mirowski J, Kwapiński J, Sowada B, Cebula J, Cyganek M. Environmental Pb and Cd levels in the blood of iron and steel employees in secondary dusting conditions. (Środowiskowy poziom Pb i Cd we krwi u pracowników huty żelaza i stali w warunkach wtórnego pylenia.) *Ochr Pow* 25: 6, 141–144, 1991, 2 ref. sum. rez.

Misiewicz A, Karmoliński M, Radwan K, Januszewska B. Activity of erythrocyte glucose-6-phosphate dehydrogenase in ferro-manganese foundry workers. (Aktywność dehydrogenazy glukozy-6-fosforanowej w krwinkach czerwonych pracowników huty wytwarzającej stopy żelaza i manganu.) *Pol Tyg Lek* 46: 24–26, 458–460, 1991, 11 ref. sum.

Moszczyński P, Moszczyński P, jr. Mercury in dentistry. (Rtęć w stomatologii.) *Pol Tyg Lek* 46: 24–26, 467–469, 1991, 48 ref.

Moszczyński P, Moszczyński P, jr, Lisiewicz J. The neutrophil and lymphocyte enzymes in workers occupationally exposed to chlorine vapors. (Enzymy neutrofilów i limfocytów u pracowników zawodowo narażonych na działanie par chloru.) *Prz Lek* 48: 5, 423–425, 1991, 15 ref. sum.

Müller J, Halweg H, Podsiadło B, Radwan L. Clinical symptoms and ventilatory disturbances caused by tea dust exposition. (Objawy i zaburzenia czynnościowe układu oddechowego wywołane ekspozycją na pył herbaty.) *Pneumon Alergol Pol* 59: 5–6, 210–217, 1991, 20 ref. sum.

Olszański R, Częstochońska E, Lipińska I, Sićko Z. The effect of nitrox saturation diving upon platelet hemostasis. (Wpływ nitroksowych nurkowań saturowanych na hemostazę płytek krwi.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 59–62, 1990, 13 ref.

Paradowski M, Andrzejewski S, Ścianowski J, Wybrzak-Wróbel T, Roczek E, Zawisza B. Evaluation of occupational exposure and detoxication efficiency of the organism in workers of the Mazovian Refining and Petrochemical Plants in Płock. (Ocena narażenia zawodowego oraz sprawności detoksykacyjnej ustroju pracowników Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku.) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2, 71–76, 1991, 14 ref. sum. rez.

Paszkowski T, Krzemiński A, Sikorski R, Wójcicka-Bartłomiejczyk I. The importance of human environment pollution with chemicals in the aetiology and pathogenesis of reproductive disturbances in males. (Znaczenie skażenia środowiska człowieka substancjami chemicznymi w etiopatogenezie zaburzeń rozrodu u mężczyzn.) *Wiad Lek* 44: 11–12, 377–381, 1991, 42 ref. sum.

Pierzchała W. The role of the extrabronchial factor in affecting maximal expiratory flow indices in patients exposed to mixed air pollution. (Rola czynnika zewnątrz-oskrzelowego w kształtowaniu maksymalnych przepływów wydechowych u osób narażonych na mieszane zanieczyszczenia powietrza.) *Pneumon Alergol Pol* 59: 5–6, 168–173, 1991, 19 ref. sum.

Pierzchała W. The lung elasticity as a main, decisive factor of ventilatory state of subjects exposed to mixed air pollution. (Sprężystość płuc jako czynnik decydujący o sprawności wentylacyjnej u osób narażonych na mieszane zanieczyszczenia powietrza.) *Pneumon Alergol Pol* 59: 5–6, 174–180, 1991, 19 ref. sum.

Rebandel P, Rudzki E. Recently discovered contact allergens. (Ostatnio wykryte alergeny kontaktowe.) *Prz Dermatol* 78: 4, 237–238, 1991, sum.

Rydyński Z. Recapitulation of fifteen-year multibranch research works of the Military Medical Academy in the Mazovian Refining and Petrochemical Plants in Płock. (Rekapitulacja 15 lat polidyscyplinarnych badań Wojskowej Akademii Medycznej w Mazowieckich Zakładach rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku.) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2, 139–143, 1991.

Shafran L. M. Toxicological problems in maritime medicine. (Toksykologiczne problemy w medycynie morskiej.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 69–72, 1990, 13 ref.

Sroczyński J. The effect of simultaneous exposure to fluorine and manganese on exposed workers. (Wpływ jednoczesnego narażenia na fluor i mangan na stan zdrowia narażonych pracowników.) *Med Pr* 42: 6, 441–446, 1991, 20 ref. sum.

Tkacz B, Dworniak D, Drobnik S, Niedzielska H, Zielonka Z, Ośródko L. Clinical and laboratory studies of the liver function in workers occupationally exposed to chemical agents in the Mazovian Refining and Petrochemical Plants. (Badania kliniczne i laboratoryjne oceny stanu czynnościowego wątroby pracowników narażonych na oddziaływanie czynników chemicznych w warunkach pracy Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych.) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2, 90–100, 1991, 25 ref. sum. rez.

Tkaczewski W, Chojnacki J, Bartel H, Klupińska G, Wichan P, Stec-Michalska K, Grzegorzczak K, Łowkis L, Kokosińska B. Functional and morphological changes in the upper part of the alimentary tract in workers of the Mazovian Refining and Petrochemical Plant suffering from gastric ulcer disease. (Czynnościowe i morfologiczne zmiany w górnym odcinku przewodu pokarmowego u pracowników Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych cierpiących na chorobę wrzodową dwunastnicy.) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2, 82–89, 1991, 20 ref. sum. rez.

Zalewski P, Buczyłko K, Markucki S, Zielińska-Bliźniewska H, Olszewska-Wasilewska A, Wilczyński G, Olszewski J, Konopka W, Spalek E. Otolaryngologic assessment of the upper respiratory tract, organ of hearing and smell and taste senses in workers of the Mazovian Refining and Petrochemical Plants in Płock based on examinations performed in 1976–1990. (Otolaryngologiczna ocena stanu górnych dróg oddechowych, narządu słuchu, zmysłu powonienia i smaku u pracowników Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych na podstawie badań wykonywanych w latach 1976–1990.) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2 100–106, 1991, 25 ref. sum. rez.

Zeman K, Tchórzewski H, Baj Z, Sułowska Z, Pokocka L, Majewska E, Kocur E, Kantorski J. Complex evaluation of cell-mediated immunity in workers with particular occupational exposure to work environment in the Mazovian Refining and Petrochemical Plants in Płock. (Kompleksowa ocena stanu odporności komórkowej u szczególnie narażonych na czynniki środowiska pracy w Mazowieckich Zakładach Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku.) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2, 2–15, 1991, 21 ref. sum. rez.

4. Epidemiological studies

Berbeć W. Environmental determinants of the population health state population in the area around the Nitrogen Fertilizer Plant in Puławy. (Środowiskowe uwarunkowania stanu zdrowia ludności zamieszkującej tereny znajdujące się w zasięgu oddziaływania Zakładów Azotowych w Puławach.) *Med Wiej* 26: 4, 248–259, 1991, 15 ref. sum. rez.

Borzęcki Z, Świes Z, Borzęcka H, Stankiewicz Z. Assessment of the population health state in an industrial area (Nitrogen Fertilizer Factory in Puławy). (Ocena stanu zdrowia populacji ludzkiej w rejonie przemysłowym – Zakłady Azotowe w Puławach.) *Med Wiej* 26: 3, 182–186, 1991, 10 ref. sum. rez.

Chodorowska G, Luty S, Lecewicz-Toruń B. Contact allergy to certain plant-protection chemicals in the patients of the Department of Dermatology, Medical Academy in Lublin, living in the Lublin region. (Występowanie alergii kontaktowej na wybrane chemiczne środki ochrony roślin u pacjentów Kliniki Dermatologicznej w Lublinie pochodzących z regionu lubelskiego.) *Med Wiej* 26: 2, 131–139, 1991, 14 ref. sum. rez.

Gałuszka Z, Grzelec T, Hudzik A, Jodłowski J, Pokorska M, Kolarzyk E. Risk factors of coronary heart disease in various occupational groups. I. The estimation of frequency of occurrence of the risk factors. (Czynniki ryzyka choroby niedokrwiennej serca w różnych grupach zawodowych. I. Analiza częstości występowania czynników ryzyka.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 93–101, 1990, 7 ref. sum.

Gałuszka Z, Kieć E, Kolarzyk E, Wiater M, Salwińska-Ciećkiewicz B, Grzelec T. Risk of coronary heart disease in men employed in metallurgic plant in the prospective medical examination. (Ryzyko choroby niedokrwiennej serca u hutników w świetle badania prospektywnego.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 83–92, 1990, 28 ref. sum.

Grubska-Suchanek E, Berbeka-Siedlewicz A, Szarmach H, Placek W. Contact allergy in the Gdańsk macroregion. (Alergia kontaktowa w makroregionie gdańskim.) *Prz Dermatol* 78: 3, 152–156, 1991, 11 ref.

Grubska-Suchanek E, Szarmach H. The sensitivity to turpentine in patients with contact dermatitis in Gdańsk macroregion. (Uczulenie na terpentynę u chorych z wypryskiem kontaktowym w makroregionie gdańskim.) *Prz Dermatol* 78: 2, 96–101, 1991, 17 ref. sum.

Hager-Malecka B, Śliwa F, Lukas W, Frydrych J, Franiczek W. Assessment of state of health in children exposed to zinc smelter emissions. (Stan zdrowia dzieci narażonych na oddziaływanie huty cynku.) *Arch Ochr Środowiska* 2: 21–27, 1991, 26 ref. streszcz. rez.

Kieć E, Gałuszka Z, Kolarzyk E, Jodłowski J. Evaluation of the state of health of inhabitants of the protective zone of steel-mill. I. Frequency of occurrence of some diseases. (Ocena stanu zdrowia mieszkańców strefy ochronnej kombinatu metalurgicznego. I. Częstość występowania niektórych schorzeń.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 103–113, 1990, 31 ref. sum.

Kolarzyk E, Kieć E, Stępniewski M, Targosz D, Gałuszka Z. Evaluation of the state of health of inhabitants of the protective zone of steel-mill. III. Occurrence of pulmonary emphysema. (Ocena stanu zdrowia mieszkańców strefy ochronnej kombinatu metalurgicznego. III. Występowanie rozedmy płuc.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 127–134, 1990, 18 ref. sum.

Kolarzyk E, Pach J, Gałuszka Z, Żabicki G. Assessment of functional status of respiratory system of coking plant workers. I. Analysis of sickness absenteeism. (Ocena stanu czynnościowego układu oddechowego pracowników koksochemii. I. Analiza absencji chorobowej.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 135–142, 1990, 7 ref. sum.

Kolarzyk E, Stępniewski M, Targosz D, Kieć E, Wiater M, Nyzio B. Evaluation of the state of health of inhabitants of the protective zone of steel-mill. II. Overweight and obesity. (Ocena stanu zdrowia mieszkańców strefy ochronnej kombinatu metalurgicznego. II. Nadwaga i otyłość.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 115–125, 1990, 26 ref. sum.

Kopczyk-Myszlón T, Broniarek H. Causal analysis of the lasting disability to work of locomotive engineers. (Analiza przyczyn trwałej niezdolności do pracy maszynistów lokomotyw.) *Lek Kolejowy* 2: 95–103, 1991.

Łada-Jagás R. Occupational skin diseases in the Opole region. (Wyprysk zawodowy w województwie opolskim.) *Prz Dermatol* 78: 2, 88–91, 1991, 11 ref. sum.

Maciejek Z, Ślotała T, Nicpoń K, Maciak S. Methods of pharmacological treatment of low back pain syndromes and sickness absenteeism from work. (Metody leczenia farmakologicznego zespołów bólowych dolnego odcinka kręgosłupa a nieobecność chorobowa w pracy.) *Lek Wojsk* 67: 9–10, 595–601, 1991, 16 ref. sum. rez.

Miękoś E, Pawlak Cz, Lesiewicz H, Różański W, Majek A. Analysis of urological morbidity among workers of the Mazovian Refining and Petrochemical Plants in Płock. (Analiza zachorowalności urologicznej pracowników Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku.) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2, 118–124, 1991, 13 ref. sum. rez.

Pachocki KA, Gajewski AK. Exposure to electromagnetic fields and risk of leukemia. (Ekspozycja na pola elektromagnetyczne a ryzyko białaczki.) *Rocz Państw Zakł Hig* 42: 3, 217–221, 1991, 29 ref. streszcz.

Renke W. Evaluation of pathological changes in respiratory system of workers exposed to asbestos dust. (Ocena zmian patologicznych w układzie oddechowym pracowników narażonych na pył azbestu.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 5–15, 1990, 20 ref.

Rydzyński Z, Gruszczyński W, Araszkiewicz A. The effect of crude oil derivatives on mental health. (Wpływ pochodnych ropy naftowej na stan zdrowia psychicznego.) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2, 125–130, 1991.

Starzyński Z, Marek K. Reasons for mortality in people occupationally exposed to inorganic dusts containing crystalline silica. (Przyczyny umieralności osób zawodowo narażonych na pyły nieorganiczne zawierające krystaliczną krzemionkę.) *Med Pr* 42: 6, 467–475, 1991, 33 ref. sum.

Szeszenia-Dąbrowska N, Wilczyńska U, Kaczmarek T, Szymczak W. The risk of cancer in men occupationally exposed to asbestos dust. A cohort study. (Ryzyko choroby nowotworowej wśród mężczyzn zawodowo narażonych na pył azbestu na podstawie obserwacji kohorty.) *Med Pr* 42: 6, 419–429, 1991, 18 ref. sum.

Sznajd J, Szostak WB, Cybulska B. National cholesterol prevention programme in Poland. (Narodowy program profilaktyki cholesterolowej w Polsce.) *Prz Lek* 48: 3, 269–274, 1991, 25 ref.

Szpakowski M, Kowalczyk T, Oszukowski P, Szaflik K, Dryniak J. Epidemiological studies on diseases of the uterine cervix and ovarian tumours in women employed in the Mazovian Refining and Petrochemical Plants. (Badania epidemiologiczne chorób szyjki macicy i guzów jajnika u kobiet zatrudnionych w Mazowieckich Zakładach Rafineryjnych i Petrochemicznych.) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2 114–117, 1991, sum. rez.

Tomaszewski R, Dymnicki P, Flasiński J, Kliz J, Skwarło B, Kapiszka T, Sokółowski A, Goljan J, Winnicka A. Studies on the risk of ischaemic heart disease in fishermen, seafarers and dockers. (Badania ryzyka niedokrwiennej choroby serca u rybaków, marynarzy i dokerów.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 21–26, 1990, 5 ref.

Tomaszunas S, Mroziński W. Diseases and injuries in Polish seafarers repatriated from ships. (Choroby i urazy u polskich żeglarzy repatriowanych ze statków.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 17–20, 1990, 1 ref.

Törner MIE, Nilsson E, Kadefors R. The influence of musculo-skeletal load, and other factors on staff turnover in fishery: a post employment questionnaire study. (Wpływ obciążenia układu mięśniowo-kostnego i innych czynników na metabolizm u rybaków: badania kwestionariuszowe po zatrudnieniu.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 97–108, 1990, 11 ref.

5. Diagnostics and therapy of acute poisonings

Anweiler-Śmialek J, Pach J, Szediak T, Braś A. Tasks of Poison Information Centre. (Zadania Ośrodka Informacji Toksykologicznej.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 209–215, 1990, 4 ref.

Brzeski Z, Panasiuk L, Markowska M. Lethal poisoning with the dipyridil herbicide Reglone. (Śmiertelne zatrucie herbicydem dwupirydylowym „Reglone”.) *Med Wiej* 26: 4, 298–301, 1991, 11 ref.

Florkowski A, Bergier L, Śledziński W, Kozłowska D. Serum bile acid concentration in patients poisoned with psychotropic drugs. (Stężenia kwasów żółciowych w surowicy krwi osób po samozatruciu lekami psychotropowymi.) *Lek Wojsk* 67: 9–10, 579–581, 1991, 5 ref. sum. rez.

Groszek B, Kłys M, Pach J. Oral acute poisoning with sodium azide. (Ostre zatrucie azydkiem sodu drogą doustną.) *Arch Med Sąd* 41: 4, 271–275, 1991, 6 ref. sum.

- Jankowska I, Ryżko J, Socha J.* Diagnosis and treatment of poisoning with *Amanita phalloides* in children. (Diagnostyka i leczenie zatruc muchomorem sromotnikowym u dzieci.) *Wiad Lek* 44: 21–22, 805–814, 1919, 39 ref.
- Kamenczak A.* Evaluation of the risk of acute poisoning with chemical substances in Cracow inhabitants during the years 1983–1987. (Ocena zagrożenia ostrymi zatruciami substancjami chemicznymi mieszkańców Krakowa w latach 1983–1987.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 169–187, 1990, 15 ref. sum.
- Karczmarczyk Z.* Diagnostic and therapeutic difficulties in ethylene glycol poisoning. (Trudności diagnostyczne i terapeutyczne w zatruciu glikolem etylenowym.) *Med Wiej* 26: 2, 95–99, 1991, sum. rez.
- Kleinert A, Kolaciński Z.* Acute poisoning with lithium carbonate. (Ostre samobójcze zatrucie węglanem litu.) *Pol Tyg Lek* 46: 24–26, 464–465, 1991, 9 ref. sum.
- Kłys M, Groszek B, Gross A, Panasiuk L.* Medico-legal and clinical problems in phosalone intoxications. (Problemy orzecznice i kliniczne w zatruciach fozalonom.) *Arch Med Sąd* 41: 4, 258–266, 1991, 9 ref. sum.
- Kochańska-Dziurawicz A, Kłopotowski J, Smolicha W.* Value of the myoglobin radioimmunoassay in acute carbon monoxide poisoning. (Ocena wartości oznaczania stężenia miglobiny w ostrym zatruciu tlenkiem węgla.) *Probl Med Nukl* 5: 1, 55–59, 1991, 8 ref.
- Macheta A, Pach J, Sych M.* Specific anaesthetic procedure in acute poisoning. (Specyfika postępowania anestezjologicznego w ostrych zatruciach.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 189–197, 1990, 51 ref. sum.
- Nitecki J, Groszek B.* Evaluation of factors which influence the clinical picture in ethyl alcohol intoxication. (Ocena czynników wpływających na obraz kliniczny w ostrym zatruciu alkoholem etylowym.) *Arvch Med Sąd* 41: 4, 248–253, 1991, 7 ref. streszcz.
- Pach J, Kuśmiderski J, Czeczółko B, Lemanczak A, Pokorska M.* Neurotoxic lesions to CNS in the acute poisoning with red lead. (Toksyczne uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego w przebiegu ostrego zatrucia minią.) *Pol Tyg Lek* 46: 24–26, 452–454, 1991, 12 ref. sum.
- Pach J, Macheta A, Kamenczak A, Goszcz H.* Acute poisoning with carbon monoxide; own studies carried out during the years 1966–1985. (Ostre zatrucia tlenkiem węgla z badań własnych w latach 1966–1985.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 161–168, 1990, 41 ref. sum.
- Pach J, Wiernikowski A, Żulikowska E.* Ultrasonographic examinations of liver in the poisoning with *Amanita phalloides*. (Badania ultrasonograficzne wątroby w zatruciu muchomorem sromotnikowym.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 199–207, 1990, 18 ref. sum.
- Panas M.* Role and duties of toxicological laboratory in diagnostics of acute poisoning. (Rola i zadania laboratorium toksykologicznego w diagnostyce ostrych zatruc.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 217–224, 1990, 8 ref. sum.
- Smok W.* Theoretical principles of treatment of convulsions in poisoning with organic phosphates. (Teroetyczne podstawy leczenia drgawek w zatruciu związkami fosforo-organicznymi.) *Lek Wojsk* 67: 9–10, 619–622, 1991, 8 ref.
- Wiernikowski A.* Toxicological and clinical problems related to the acute poisoning with chromium. (Zagadnienie kliniczne i toksykologiczne ostrych zatruc chromem.) *Pol Tyg Lek* 46: 24–26, 448–451, 1991, 16 ref. sum.
- Wylęgała T.* Myocardial damage following carbon monoxide poisoning. (Uszkodzenie mięśnia serca w następstwie zatrucia tlenkiem węgla.) *Wiad Lek* 44: 1–2, 5–8, 1991, 14 ref. sum. rez.

6. Occupational physiology, psychology, sociology and ergonomics

Araszkiewicz A, Gruszczyński W. Psychosocial stress and health state (based on investigations of the managing staff of the Mazovian Refining and Petrochemical Plants in Płock). (Stres psychospołeczny a stan zdrowia /na podstawie badań kadry kierowniczej Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych./) *Biul Wojsk AM* 34: 1/2, 131–136, 1991, 8 ref. sum. rez.

Dąbrowski MT. Thermoregulatory and cardiovascular effects of short-term exposure to noise, exercise and thermal load. (Wpływ krótkotrwałego, łącznego działania hałasu, wysiłku fizycznego i obciążenia cieplnego na układ krążenia i termoregulację.) *Ergonomia* 14: 2, 193–203, 1991, 17 ref. sum.

Dolmierski R, Jeżewska M, Leszczyńska I, Nitka J. Evaluation of psychic parameters in seamen and fishermen with a long employment period. Part I. (Ocena parametrów psychicznych u marynarzy i rybaków o długim okresie zatrudnienia. cz. I.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 115–121, 1990, 6 ref.

Krawczyk M, Jarosz M, Miszczuk M, Zagórski J. Health state of dairy workers with respect to microclimate conditions of the working place. (Stan zdrowia pracowników zakładów mleczarskich w aspekcie uwarunkowań mikroklimatycznych środowiska pracy.) *Med Wiej* 26: 4, 292–297, 1991, 12 ref.

Makowiec-Dąbrowska T, Bortkiewicz A, Radwan-Włodarczyk Z, Koszada-Włodarczyk W, Leśniak H, Gregorowicz K. Physical workload and the reaction of the circulatory system to work. (Udział obciążenia fizycznego w reakcji układu krążenia na pracę zawodową.) *Med Pr* 42: 6, 431–436, 1991, 19 ref. sum.

Miszczak M, Zagórski J, Krawczyk M. Working environment and sick absenteeism in dairy works. (Środowisko pracy a absencja chorobowa w zakładach mleczarskich.) *Med Wiej* 26: 3, 202–207, 1991, 18 ref. sum. rez.

Nitka J. Selected medical and social factors and alcohol drinking in Polish seafarers. (Wybrane medyczne i socjalne czynniki a picie alkoholu u polskich marynarzy.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 53–57, 1990, 10 ref.

Nitka J. Specific character of psychiatric problems among seafarers. (Specyficzny charakter problemów psychiatrycznych wśród marynarzy.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 47–51, 1990, 10 ref.

Ogińska H, Pokorski J, Ogiński A. Chronotype as a factor of shiftwork tolerance in women. (Chronotypologiczne uwarunkowania tolerancji pracy zmianowej u kobiet.) *Fol Med Cracov* 31: 4, 225–242, 1990, 18 ref. sum.

Paluch R. Operating computers and locomotor ailments. (Praca przy komputerach. Dolegliwości narządu ruchu i profilaktyka.) *Ochr Pr* 45: 8, 10–12, 1991, 12 ref. sum. Zsfassung. rez.

Popov V A. The use of infra-red thermography in medical examinations of seafarers working in the cold climate. (Zastosowanie termografii w podczerwieni w badaniach medycznych marynarzy pracujących w klimacie zimnym.) *Bull Inst Mar Med* 41: 1–4, 141–143, 1990, 1 ref.

Rotter T. Stress and traffic-accident effects liquidation. (Stres w likwidacji wypadków komunikacyjnych.) *Prz Psychol* 33: 3, 629–635, 1990, sum. rez.

Terelak J, Kowalski W. Moderate thermal strain — psychological cost and mental and psychomotorical performance. (Wpływ umiarkowanego stresu termicznego na koszt fizjologiczny oraz sprawność umysłową i psychomotoryczną.) *Ergonomia* 14: 2, 181–192, 1991, 19 ref. sum.

Waskiewicz J. Energy expenditure of dockers performing heavy loading/discharging works and of other occupational groups in ports. (Wydatek energetyczny u dokerów wykonujących ciężkie prace przeładunkowe i u innych grup zawodowych w portach.) Bull Inst Mar Med 41: 1–4, 123, 1990, 14 ref.

Widerszal-Bazyl M. Psychological stress during routine work with the computer. (Stres psychologiczny w pracach rutynowych przy komputerze.) Ochr Pr 45: 8, 7–9, 1991, sum. Zsfassung. rez.

7. Industrial health care system

Adamiak-Ziemba J, Czerczak S. Status of information on carcinogenic factors related to occupational environment in Poland. (Stan informacji w Polsce o czynnikach rakotwórczych związanych ze środowiskiem pracy.) Pol Tyg Lek 46: 24–26, 482–483, 1991, 1 ref.

Ćwirko H. Can the degeneration of spine be considered an occupational disease? (Czy zwyrodnienia kręgosłupa można uznać za choroby zawodowe?) Ochr Pr 45: 11, 4–5, 1991.

Frączak-Konecka E. System of under-graduate studies in occupational medicine. (System kształcenia przeddyplomowego w zakresie medycyny pracy.) Med Pr 42: 6, 459–466, 1991, sum.

Lenard M. The research and development programme: CPBR-5.10. Nuclear safety and radiation in 1988–1990. (Centralny program badawczo-rozwojowy CPBR-5.10 „Bezpieczeństwo jądrowe i ochrona radiologiczna” /1988–1990/) Bezp Jądr Ochr Radiol 10, 20–25, 1991, sum.

Musiałowicz T. Standardization for radiological protection. (Działalność normalizacyjna w dziedzinie ochrony radiologicznej.) Bezp Jądr Ochr Radiol 10: 13–16, 1991, sum.

Olesiński J. Activity of the National Labour Inspectorate in 1990 (I). (Działalność Państwowej Inspekcji Pracy w 1990 roku (I).) Pr Zabezp Społ 33: 11–12, 15–26, 1991.

Skrzek W. The system of postgraduate education of physicians in France. (System kształcenia lekarzy we Francji.) Med Wiej 26: 4, 235–237, 1991.

Spitsyn SA. Monitoring of sanitary-epidemiological conditions on ships. (Monitoring sanitarno-epidemiologicznych warunków na statkach.) Bull Inst Mar Med 41: 1–4, 133–135, 1990.

Sułkowski T. Economic consequences of vibro-acoustic hazards. (Ekonomiczne skutki zagrożeń wibroakustycznych.) Ergonomia 14: 2, 239–246, 1991, 5 ref. sum.

